

1. A palóc nyelvjárásról

1/1. Magyar nyelvjárások:

1. Nyugati nyelvjárasi régió
2. Dunántúli nyelvjárasi régió
3. Dél-dunántúli nyelvjárasi régió
4. Dél-alföldi nyelvjárasi régió
5. Tiszai nyelvjárasi régió
6. Északkeleti nyelvjárasi régió
7. *Mezőségi nyelvjárasi régió (csak Romániában)*
8. *Székely nyelvjárasi régió (csak Romániában)*
9. **Északi (palóc) nyelvjárasi régió:**
 - a) nyugati palóc (Dunakanyar)
 - b) középpalóc (Ipoly mente)
 - c) keleti palóc (Hernád mente)

1/2. Fontosabb kiejtésbeli sajátosságok:

- szélesebb ajakréssel ejtett (illabiális) *a*; (jele: *â*)
- ajakkerekítéses (labiális), *ó* hang felé hajló *á*; (jele: *ā*)
- zártabb ajakkal ejtett *e*; (jele: *ĕ*)
- kettőshangzók (difftongusok):
 - ó = ou
 - ő = öü
 - é = ië
- szűkebben eltett magánhangzók (*ú* → szűk *ó*; *ű* → szűk *ő*)
- az ...*e*...*é*... alakú szavak helyett ...*e*...*e*... ejtése
- az *ly* helyett jésített (palatalizált) *l* ejtése (*lj*, vagy *j*)
- *t*, *d*, *l*, *n* hangok is palatalizálódnak (*t* → *ty*, *d* → *gy*, *l* → *j*, *n* → *ny*)
- *gy* helyett *ty* ejtése
- a *-val*, *-vel* rag *v*-je kiejtésben nem hasonul
- a *meg*- igekötő *g*-je hasonul az ige első mássalhangzójához

1/3. Jellegzetes palóc elnevezések:

- haluska: sztrapacska
- macsalka: paprikás krumpli
- mocsolya: kenderáztató, pocsolya

2. Szótáracska a gyűjtött szavakból

<i>Szó</i>	<i>Palócosan ejtve</i>
ágyhuzat	āgyhuzat
ajándék	ājāndiék
alja	ājĵā
alsó	ālsou
aludni	ālnyi
apjájé	āpjāiē
arat	ārāt
bele	belē
besózták	besouztāk
birka	birkā
busszal	buszvāl
cigány	cigāny
csinálva	csinālva
deszkával	deszkāval
dió	tijó
ebédelni	ebédelnyi
egyet	tegyēt
éjfél	éffiēl
én fiam	enyiēm fiām
enni	enyi
fáért	fājiē
fáig	faig
fázott	fāzott
fedje	főgye
fésű	fiēső
fonni	fonnyi
gólya	goula
hagyták	hāttāk
hat	hāt
hatvan	hātvān
házasság	házossāg
héja	héje
hogy	hoty
hurka	hourkā
inkább	inkāb
kakaós csiga	kākaous csigā
kamrába	kāmrába
Karancsság	karāncság
kemence	kāmencē
két kilós	kékkilous
kicsúfolták	kicsoufottāk
kinőtt	kinyöütt

<i>Szó</i>	<i>Palócosan ejtve</i>
korosztály	korosztāj
libát	libāt
libazsír	libāzsír
lovakkal	lovākvāl
megkenni	mekkenyi
megmosták	memmostāk
megszáradt	messzārott
megveri	mevvēri
morzsolni	morzsolnyi
odú	odó
pálinka	pālinkā
parasztjaimat	pārászáimat
patak	pâták
(Salgó)tarjában	tārjānban
süteményt	süteminyt
sütöttünk	süttünk
szalma	szālmā
szekér	szekēr
székkal	székvel
szereti	szerētyi
szóni	szöünyi
tehén	tehēn
tojás	tojās
töltve	töütve
tükör	tyükör
uborka	huborka
unokám	unokām
vágás	vāgās
vágtuk	vāgtouk
vánkos	vānkos
vászon	vāszon
volt	vāt, vout, vut
zsákot	zsākot